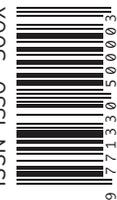

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 0 5 0 9

ISSN 1330 - 500X

9 177133 015000 3

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

OBUKA

LOGISTIČKI OMLT SPREMAN ZA MISIJU ISAF

1. MOTORIZIRANA BOJNA

VUKOVI

DRAGOVOLJNI ROČNICI NA VOJNOM POLIGONU "GAŠINCI"

Obilježena 16. obljetnica
akcije Maslenica

U MORH-u ODRŽAN
PRIJAM ZA VOJNE
IZASLANIKE U RH

U BROJU OD 13. VELJAČE
POKLANJAMO CD KLAPE
HRM-a - SVETI JURAJ
"RUŽO CRVENA"

INAUGURACIJA PREDSEDNIKA SAD-a

Pripremio Domagoj VLAHOVIĆ

MOSKVA

ZA VOJSKU NEMA KRIZE

Obilazeći ruske mornaričke kadete 27. siječnja, ruski predsjednik Dmitrij Medvedev stigao je potvrditi da će njegova zemlja, unatoč globalnoj financijskoj krizi, nastaviti financirati sve predviđene razvojne projekte ruskih oružanih snaga. "Možda će nešto biti učinjeno malo sporije, ali najvažniji programi bit će u potpunosti financirani", rekao je vrhovni zapovjednik vojske. Prošloga mjeseca, Kremlj je upozorio da će pad cijena nafte u 2009., nakon godina plusa, značiti manjkove u ruskom proračunu.

WASHINGTON

MJERE PROTIV DIVLJAČI

Nedavni njujorški incident, kad je putnički zrakoplov zbog sudara s jatom ptica morao sletjeti u rijeku Hudson, povukao je niz pitanja i u američkom ratnom zrakoplovstvu. Ovoga tjedna priopćeno je da je u 2008. bilo više od 4000 udara ptica u njihove zrakoplove, no nijedan s tragičnim posljedicama. Ipak, sudari su prouzročili 35 milijuna dolara teške štete. Za sprečavanje takvih nezgoda zrakoplovstvo ima poseban program, koji ne obuhvaća samo ptice nego i druge životinje koje mogu smetati pri polijetanju ili slijetanju (jeleni, kojoti, veprovi, pa čak i krokodili...). Mjere koje se provode u zračnim bazama jesu kresanje grana, košnja trave, zvučno plašenje, pa čak i pomoć lovačkih pasa ili sokola.

SEUL

MANJE VOJNIKA, VIŠE MINA

Južnokorejsko ministarstvo obrane objavilo je 27. siječnja da država namjerava ojačati sigurnost granice sa sjevernim susjedima. To će učiniti postavljanjem daljinski kontroliranih mina nazvanih "paukove bombe", za čiji je razvoj već raspisan javni natječaj. Takva mjera nužna je zbog predviđenog smanjenja broja njihovih vojnika na tzv. zadnjoj granici Hladnoga rata: do 2020. umjesto sadašnjih 660 tisuća trebalo bi ih biti pola milijuna. Granica je i sada vrlo opasna: samo s njezine južne strane postavljeno je blizu milijun mina.

TBILISI

PREBJEGAO ILI OTET?

Najnoviji spor između Rusije i Gruzije ima konkretno ime: Aleksandar Gluhov, ruski vojnik donedavno stacioniran u Južnoj Osetiji. Sada se nalazi u Tbilisiju, a Rusi optužuju Gruzijce da su ga oveli i izložili svakojakim pritiscima. Druga strana je uzvratila riječima: "Sam se predao." U svakom slučaju, Gluhov je osvanuo u gruzijskim medijima jedući u McDonald'su u Tbilisiju i govoreći da je dezertirao zbog loših uvjeta u ruskoj vojsci te da želi gruzijsko državljanstvo. "Želim se vratiti u Rusiju, ali ne u vojsku", zaključio je (bivši) ročni vojnik.

HONOLULU

DINOSAURI NA PACIFIKU

Američko ratno zrakoplovstvo uputilo je sredinom siječnja u pacifičku regiju velike kontingente najmodernijega američkog lovca, F-22. Polovica zrakoplova je u bazu Andersen na otoku Guamu stigla 18. siječnja iz Aljaske, a još ih je 12 upućeno u Japan (baza Kadena) tjedan dana prije. Mjesto njihova polaska bila je baza Langley u Virginiji. Raptorima će tijekom tri mjeseca letjeti i održavati ih nekoliko stotina zrakoplovaca, a obje eskadrije uglavnom će uvježbavati zračnu borbu. Riječ je o premještanju dosad najvećih grupa *dinosauria*.

USAF

13

TABOROVANJE - NAJZANIMLJIVIJE, ALI I NAJZAHTJEVNIJE

Pretposljednji tjedan specijalističke obuke dragovoljni ročnici provode na taborovanju.

Dobro su pripremljeni, tople sobe zamijenili su šatorima te svakodnevno imaju po deset sati obuke...

Vukovi su i dalje smješteni u Gospiću, u vojarni "Eugen Kvaternik", a uz ime i oznaku zadržali su i geslo nekadašnje ratne brigade - *Primus inter pares*

GMTBR - 1. MOTORIZIRANA BOJNA VUKOVI

10

Prvi među jednakima

4

Logistički OMLT spreman za ISAF

U sklopu sljedećeg redovitog kontingenta, u misiju ISAF prvi će se put uputiti i jedan operativno-mentorski tim iz funkcionalnog područja logistike. Riječ je o prvom garnizonskom OMLT-u u kojem će uz djelatnike Zapovjedništva za potporu biti i djelatnici Pukovnije veze HKoV i HVU. Oni će se, osim u pružanju logističke potpore našim vojnicima, aktivno angažirati i u obuci i mentoriranju afganistanske vojske

Naslovnici snimio Tomislav BRANDT

MORH I OSRH

- 7 **NOVOSTI IZ MORH-a**
U MORH-u održan prijam za vojne izaslanike u RH
- 8 **RTOP VUKOVAR I DUBROVNIK U SASTAVU HRM-a**
Novi ratni brodovi u floti HRM-a
- 14 **OBLJETNICA - MASLENICA**
Obilježena 16. obljetnica operacije Maslenica
- 15 **VOJNA SURADNJA**
Posjet na visokoj razini

VOJNA TEHNIKA

- 16 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 20 **INAUGURACIJA 44. PREDSJEDNIKA SAD-a**
Najveće sigurnosne mjere u povijesti
- 23 **ZRAKOPLOVSTVO**
Palubni leteći radar E-2D Advanced Hawkeye
- 24 **MORNARICA**
Svjetsko tržište korveta i fregata (III. dio)
- 25 **VOJNA POVIJEST**
Fregate klase Leander (Type 21M)

MAGAZIN

- 26 **PODLISTAK**
David Schwarz - nezasluzeno u sjeni Zeppelina (II. dio)
- 28 **DOMOVINSKI RAT**
Oduzimanje oružja TO SR Hrvatske (IV. dio)
- 29 **DUHOVNOST**
Izgon zloduha
- 30 **INFORMATOR**
Biblioteka, vremeplov, filmoteka, infokutak
- 31 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Topnički motorizirani transporter M18 *Hellcat*

LOGISTIČKI OMLT spreman za ISAF

U sklopu sljedećeg redovitog kontingenta, u misiju ISAF prvi će se put uputiti i jedan operativno-mentorski tim iz funkcionalnog područja logistike.

Riječ je o prvom garnizonskom OMLT-u u kojem će uz djelatnike Zapovjedništva za potporu biti i djelatnici Pukovnije veze HKoV i HVU. Oni će se, osim u pružanju logističke potpore našim vojnicima, aktivno angažirati i u obuci i mentoriranju afganistanske vojske

Zapovjednik garnizonskog OMLT-a je pukovnik Željko Kiršić, zapovjednik Remontnog zavoda ZzP-a, a u timu je 13 časnika i dočasnika

Naši logističari, djelatnici Zapovjedništva za potporu, već duže sudjeluju u misiji ISAF u Afganistanu. Osiguravajući i organizirajući pravodobnu i kvalitetnu logističku potporu našim snagama uvelike pridonose provođenju njihovih zadaća u misiji. Ali uskoro će se, osim u pružanju logističke potpore našim vojnicima, djelatnici Zapovjedništva za potporu aktivno angažirati i u obuci i mentoriranju afganistanske vojske. Naime, u sklopu sljedećeg redovitog kontingenta, u misiju ISAF prvi će se put uputiti i jedan operativno-mentorski tim iz funkcionalnog područja logistike. Riječ je o prvom garnizonskom OMLT-u u kojemu će uz djelatnike Zapovjedništva za potporu biti i djelatnici Pukovnije veze HKoV i HVU. Zapovjednik garnizonskog OMLT-a je pukovnik Željko Kiršić, zapovjednik Remontnog zavoda ZzP-a, a u timu je 13 časnika i dočasnika. Pukovnik Kiršić već je bio u misiji ISAF kao član mobilnog tima za održavanje i iz misije se vratio s pozitivnim dojmovima: "Važno je pomoći Afganistanu u uspostavi mira i sigurnosti kako bi ljudi u toj zemlji mogli živjeti u huma-

nijim uvjetima. Uvjero sam se da Afganistan ima sposobnih časnika i dočasnika, a narodu te zemlje treba pružiti šansu. To je zadaća svih koji smo uključeni u proces stvaranja mira i stabilnosti na tom području i stvaranja uvjeta za razvoj i napredak Afganistana."

Garnizonskom OMLT-u u Afganistanu osnovna će zadaća biti mentoriranje, obučavanje i osposobljavanje pripadnika ANA-e u logističkim dužnostima, što je veoma složena i zahtjevna zadaća, istaknuo je Kiršić. No, napomenuo je kako te zadaće pripadnici OMLT-a obavljaju i u OSRH-u pa očekuje da će i zadaće u misiji uspješno obaviti. "Zadaća nam je savjetovati, osposobljavati i mentorirati pripadnike ANA-e u funkcionalnim područjima, kao što su: personalni poslovi, operativno-planski poslovi, obuka i osposobljavanje, logistika (smještaj i prehrana, skladištenje i opskrba svim klasama materijala, održavanje sredstava naoružanja i vojne opreme...), održavanje i izgradnja infrastrukture i objekata, sigurnost u garnizonu, prijevoz, veza i telekomunikacije, te sanitetsko osiguranje.

S obukom za misiju započeli su sredinom listopada 2008., obuka je bila složena i sveobuhvatna i još traje, a 15 dana obučavali su se i u Poljskoj s timovima iz 15-ak drugih zemalja

Zadaća nam je savjetovati, osposobljavati i mentorirati pripadnike ANA-e u funkcionalnim područjima, kao što su: personalni poslovi, operativno-planski poslovi, obuka i osposobljavanje, logistika (smještaj i prehrana, skladištenje i opskrba svim klasama materijala, održavanje sredstava naoružanja i vojne opreme...), održavanje i izgradnja infrastrukture i objekata, sigurnost u garnizonu, prijevoz, veza i telekomunikacije, te sanitetsko osiguranje

Natporučnik Marko Šimić, jedan od članova našeg tima, koji će u misiji obavljati dužnost časnika za inženjeriju. Tom će mladom časniku OS-a temeljna zadaća biti mentoriranje časnika i dočasnika ANA-e u poslovima održavanja i izgradnje infrastrukture, objekata i ostalih instalacija nužnih za život i rad

Kvalitetna i sveobuhvatna obuka

S obukom za misiju započeli su sredinom listopada 2008., obuka je bila složena i sveobuhvatna i još traje, a 15 dana obučavali su se i u Poljskoj s timovima iz 15-ak drugih zemalja. Osim što su zajedno uvježbavali određene supozicije i taktičke radnje, tijekom obuke su se upoznali i s dijelom konkretnih aktivnosti koje ih čekaju na području rasporeda u misiji. "Mislim da smo se na obuci za misiju ISAF svi obogatili dodatnim iskustvom. Mnogo smo toga naučili što će nam koristiti za obavljanje dužnosti u misiji, ali i za obavljanje naših zadaća u RH", rekao je pukovnik Kiršić istaknuvši da je zajednička obuka u Poljskoj s pripadnicima oružanih snaga drugih zemalja svakome od njih bila dragocjeno iskustvo. Također su veliki doprinos našoj obuci i osposobljavanju dali i pripadnici ZzP-a, HKoV-a i HVU-a. Potvrdio je to i natporučnik Marko Šimić, jedan od članova našeg tima, koji će u misiji obavljati dužnost časnika za inženjeriju. "Ovakav oblik obuke pokazao se vrlo dobrim. Radili smo i s vojnicima drugih zemalja, te vidjeli kako to možemo u multinacionalnom okruženju", istaknuo je natporučnik Šimić, koji je inače zapovjednik Kadetske satnije Kadetske bojne. Tom će mladom časniku OS-a, u sastavu od 2002. godine, temeljna zadaća biti mentoriranje časnika i dočasnika ANA-e u poslovima održavanja i izgradnje infrastrukture, objekata i ostalih instalacija nužnih za život i rad. Za njega će to biti dobro iskustvo i prilika za stjecanje novih znanja. Više je

nego zadovoljan što u misiju odlazi "s ljudima koji imaju veliko znanje i iskustvo".

S obzirom na to da je ovo prvi hrvatski garnizonski OMLT, zasigurno će im biti teže nego sljedećim rotacijama, ali nimalo ne sumnjaju da će zadaće uspješno obaviti.

Upućivanje garnizonskog OMLT-a u misiju ISAF "još je jedna potvrda da Zapovjedništvo za potporu može pomagati jednu ovakvu misiju", rekao je pukovnik Kiršić. Za njega, kao i ostale članove tima, to je jedna od vojničkih zadaća, specifična po tome što se odvija izvan matične zemlje, u multinacionalnom okruženju. Upravo stoga to će im biti, ističe, dobra prilika za stjecanje novih znanja i iskustava, koje će moći primijeniti kod nas za daljnji razvoj logističkog sustava, ali isto tako i za sudjelovanje i potporu u drugim misijama.

Profesionalnost, iskustvo, obučenosť i osposobljenost cijelog tima jamstvo su da će zadaće koje su im povjerene dobro obaviti, te svoja znanja uspješno prenijeti afganistanskoj vojsci. ■

U MORH-u ODRŽAN PRIJAM za vojne izaslanike u RH

Ministarstvo obrane RH i Glavni stožer OSRH priredili su 27. siječnja prijam za vojne izaslanike stranih zemalja. U ime domaćina pozdravio ih je državni tajnik MORH-a Mate Raboteg. Zahvalio im je na njihovu doprinosu jačanju suradnje zemalja koje predstavljaju s Republikom Hrvatskom i doprinosu boljem međusobnom razumijevanju, kao i na potpori što je pružaju Hrvatskoj na putu u euroatlantske asocijacije. Istaknuo je doprinos OSRH-a stvaranju i očuvanju mira u svijetu: pripadnici OSRH-a sudjeluju u mirovnim vojnim operacijama u sklopu snaga UN-a te NATO-a i EU-a, čime pomažu i Hrvatskoj u ostvarivanju glavnih strateških ciljeva.

U ime vojnih izaslanika okupljene je pozdravio doajen Vojno-diplomatskog zbora, njemački pukovnik Burkhard Kühnapfel. Zahvalio je na susretljivosti i brizi MORH-a i OSRH-a prema članovima VDZ-a te odao priznanje Hrvatskoj na dosadašnjim uspjesima u pogledu euroatlantskih integracija.

Uoči prijama održani su brifinzi MORH-a i GSOS-a, na kojima su čelnici grana OSRH-a i pojedinih ustrojbenih cjelina vojnim izaslanicima akreditiranim u Republici Hrvatskoj predstavili planove za tekuću godinu. S ovogodišnjim proračunom i planiranim projektima upoznao ih je ravnatelj MORH-ove Uprave za financije i proračun Ivan Brković, a s aktivnostima Glavnog stožera zamjenik načelnika GSOS-a general pukovnik Slavko Barić i brigadni general Dragutin Repinc. O planovima unutar grana OSRH-a govorili su zapovjednici HKoV-a i HRM-a te HRZ-a i PZO-a, general pukovnik Mladen Kruljac i kontraadmiral Ante Urlić te brigadni general Vlado Bagarić, a na brifingu su također bili zapovjednik HVU-a general bojnik Mirko Šundov i zapovjednik ZzL-a brigadni general Mate Ostović. ■

REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO OBRANE Uprava za ljudske resurse Personalna služba

raspisuje INTERNI NATJEČAJ

ZA POPUNU SLOBODNIH RADNIH MJESTA U
SREDIŠNJEM VOJNOM ARHIVU

Viši stručni savjetnik za arhivsku građu, Pododsjek za povijesna istraživanja i dokumentarno-informativni rad, Središnji vojni arhiv

1 izvršitelj/ica

Uvjeti: - VSS – SRM I., društveni smjer
- 4 godine radnog iskustva
- položen DSI

Viši stručni savjetnik za arhivsku građu, Odsjek za obradu ratne arhivske građe, Središnji vojni arhiv

1 izvršitelj/ica

Uvjeti: - VSS – društveni smjer
- VSSp: 91001
- ustrojbeni čin – pukovnik
- posjedovanje posebnih vojno-stručnih znanja

Prijave s dokazima o ispunjavanju gore navedenih uvjeta potrebno je dostaviti **do 15. veljače 2009.** na adresu: **Središnji vojni arhiv, Ilica 256b, 10 000 Zagreb.**

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon **01/3784-628 ili 01/3784-694**

Vesna PINTARIĆ, snimio Tomislav BRANDT

U ratnoj luci Lora u Splitu, Hrvatska ratna mornarica predstavila je 26. siječnja dvije novonabavljene raketne topovnjače klase *Helsinki*. Riječ je o raketnim topovnjačama RTOP-41 i RTOP-42, koje su nedavno stigle iz Finske i ovom su im prigodom dodijeljena imena *Vukovar* i *Dubrovnik*. Na svečanosti imenovanja bili su izaslanik Predsjednika RH i načelnik Glavnog stožera OSRH-a general zbora Josip Lucić, državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, glavni inspektor obrane general pukovnik Marijan Mareković, zamjenik načelnika GS-a general pukovnik Slavko Barić, zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ante Urlić te ostali visoki vojni i civilni uzvanici među kojima su bile i Zden-

Već ove godine, a najkasnije iduće, očekuje se postavljanje kobilice za prvi brod u hrvatskom brodogradilištu za potrebe HRM-a, što bi trebao postati kontinuitet - najavio je načelnik Glavnog stožera general zbroja Josip Lucić

ka Buljan i Dubravka Šuica, gradonačelnice Vukovara i Dubrovnika gradova čija će imena ponosno nositi dva nova broda HRM-a. Kontraadmiral Ante Urlić izrazio je zadovoljstvo što će brodovi nositi imena hrvatskih gradova heroja, Vukovara i Dubrovnika, napomenuvši kako je riječ o višenamjenskim brodovima koji mogu obavljati tradicionalne zadaće i služiti za potrebe Obalne straže, čime je HRM znatno ojačao svoje sposobnosti. U ime ministra obrane pozdrave nazočnima uputio je i državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, koji je izjavio kako je ovo veliki uspjeh za HRM, jer je prvi put od osamostaljenja RH, Hrvatska ratna mornarica dobila nove ratne

NOVI RATNI BRODOVI

Brodovi su kupljeni u vrlo dobrom tehničkom stanju i redovito su održavani te ih prati odličan offset program, koji podrazumijeva transfer tehnologije i znanja. Sva oprema na brodovima je NATO kompatibilna i sukladna s opremom na postojećima dvjema topovnjačama RTOP *Petar Krešimir IV.* i *Dmitar Zvonimir*, a s novim brodovima stigla je i velika količina pričuvnih dijelova

brodove u floti, što je i početak novog investicijskog ciklusa u opremanju HRM-a. Istaknuo je kako su kupljeni brodovi u vrlo dobrom tehničkom stanju i redovito održavani, prati ih odličan offset program, koji podrazumijeva transfer tehnologije i znanja. Rekao je i kako je sva oprema na brodovima NATO kompatibilna i sukladna s opremom na postojećima dvjema topovnjačama RTOP *Petar Krešimir IV.* i *Dmitar Zvonimir*, te kako je s novim brodovima stigla i velika količina pričuvnih dijelova. Cijena obje raketne topovnjače s prijevozom i opremom iznosila je oko 95 milijuna kuna. Načelnik GSOSRH-a general zboru Josip Lucić posebno je naglasio simboliku imena koje

nose novi brodovi, napomenuvši da će na taj način žrtva i hrabrost Vukovara i Dubrovnika biti trajno sačuvani. On je ujedno najavio da se već ove godine, a najkasnije iduće, očekuje postavljanje kobilice za prvi brod u hrvatskom brodogradilištu za potrebe HRM-a, a zatim bi to trebao postati kontinuitet. Uslijedio je obred imenovanja raketnih topovnjača, što su prigodnim riječima učinile gradonačelnice Vukovara i Dubrovnika, te dizanje hrvatskih stjegova na jarbolima, a mons. Juraj Jezerinac na brodove i posade koje će njima ploviti zazvao je Božji blagoslov. Uzvanici i novinari imali se prigodu na kraju svečanosti i ploviti na RTOP-41 *Vukovar* Kaštelanskim zaljevom. ■

Svečano otkrivanje imena broda

U FLOTI HRM-a

Visoki vojni i civilni dužnosnici ispred nove topovnjače

PRVI MEĐU jednakima

Vukovi su i dalje smješteni u Gospiću, u vojarni "Eugen Kvaternik", a uz ime i oznaku zadržali su i geslo nekadašnje ratne brigade – *Primus inter pares*

Uz Tigrove i Gromove te Pauke, tri bojne Gardijske motorizirane brigade koje smo predstavili u prošlim brojevima, u sastavu te novooustrojene postrojbe jest i 1. motorizirana bojna *Vukovi*. U sastav te bojne ušla je 1. pješačka bojna te dijelovi Oklopne bojne i Izvidničke satnije ugašene 1. gardijske brigade, u koju je ranijim preustrojem već bila inkorporirana 9. gbr, čija su sljednica. *Vukovi* su i dalje smješteni u Gospiću, u vojarni "Eugen Kvaternik", a uz ime i oznaku zadržali su i geslo nekadaš-

Da su u nečemu doista "prvi među jednakima" govori podatak da su upravo iz redova ove bojne, dok su još bili u sastavu 1. gbr, upućeni prvi pripadnici OSRH-a u misiju ISAF u Afganistanu

Jedna od značajnijih promjena nastala nakon preustroja OSRH jest i gašenje postojećih gardijskih brigada i ustrojavanje dviju novih i to **Gardijske motorizirane brigade (gmtbr)** sa sjedištem u Kninu i **Gardijske oklopno-mehanizirane brigade (gombr)** sa sjedištem u Vinkovcima. Na stranicama našeg časopisa želimo čitatelje upoznati s njihovim aktivnostima i razjasniti nedoumice oko njihovih novih naziva.

Gardijska motorizirana brigada (gmtbr) u svom sastavu ima dvije mehanizirane i dvije motorizirane bojne i to:

1. mehanizirana bojna **Tigrovi**
2. mehanizirana bojna **Gromovi**
1. motorizirana bojna **Vukovi**
2. motorizirana bojna **Pauci**

Gardijska oklopno-mehanizirana brigada (gombr) u svom sastavu ima dvije mehanizirane i jednu tenkovsku bojnu i to:

1. mehanizirana bojna **Sokolovi**
2. mehanizirana bojna **Pume**
- Tenkovska bojna **Kune**

nje ratne brigade – *Primus inter pares* (Prvi među jednakima).

Timski rad “starih” i “mladih” Vukova

Da su u nečemu doista “prvi među jednakima” govori podatak da su upravo iz redova ove bojne, dok su još bili u sastavu 1. gbr, upućeni prvi pripadnici OSRH-a u misiju ISAF u Afganistanu. “Probili smo led”, kratko je zaključio bojnik Zdravko Orešković, zapovjednik bojne iz čijeg su sastava bili prvi nositelji voda i OMLT-a u ISAF-u, napomenuvši da su i u sadašnjem hrvatskom kontingentu u Afganistanu u sastavu satnije dva voda iz ove novoustrojene bojne.

Kao i u drugim bojnama Gardijske motorizirane brigade, i u *Vukovima* je sastav raznolik, kako po dobi tako i po mjestu prebivališta. Ima ih iz svih krajeva Hrvatske. Časnički kadar čine uglavnom stariji pripadnici s ratnim iskustvom, među dočasniciima ima i mladih, a vojnici su pretežno mladi. Dakle, i tu do izražaja dolazi spoj iskustva i mladosti, o čemu se vodi računa i prilikom odabira pripadnika za mirovne vojne operacije. Na pitanje kako se nekadašnji ratnici prilagođavaju brojnim promjenama u sustavu kojima su bili izloženi proteklih godina, bojnik Orešković odgovara da se i stariji i mladi pripadnici bojne izvrsno snalaze u novim situacijama, te da im je timski rad na prvome mjestu. “Ratno iskustvo je neprocjenjivo”, istaknuo je, napomenuvši da su pripadnici njegove bojne do sada dobili brojne pohvale za doprinos očuvanju mira u svijetu.

Zapovjednik 1. motorizirane bojne *Vukovi*
bojnik Zdravko Orešković

Sudjelovanje u mirovnim misijama ključna je namjena i ove postrojbe te je i najveći dio obuke podređen toj zadaći. Dakako, istodobno provode i standardnu borbenu obuku ujedno se pripremajući i za sudjelovanje u protupožarnoj sezoni, kao i za druge netradicionalne zadaće koje ih mogu zadesiti u slučaju elementarnih nepogoda. Uvježbavaju se na svim vojnim poligonima, u Bralovcu i Slunju te Gašincima, kao i na obližnjem strelištu Podoštra, a obuku do razine desetine provode u krugu vojarne. U sklopu vojarne imaju i spomen-sobu s fotografijama poginulih pripadnika nekadašnje 9. gardijske brigade, a u tom je prostoru i kapelica sv. Franje Asiškog, zaštitnika *Vukova*. Pripadnici 1. motorizirane bojne sudjeluju i u međunarodnim vojnim vježbama te provode izobrazbu svojih pripadnika na raznim tečajevima u zemlji i inozemstvu, kao i razne sportske aktivnosti kojima se dodatno uvježbavaju. ■

Dragovoljni ročnici na vojnom poligonu "Gašinci"

Pretposljednji tjedan specijalističke obuke dragovoljni ročnici provode na taborovanju. Dobro su pripremljeni, tople sobe zamijenili su šatorima te svakodnevno imaju po deset sati obuke...

TABOROVANJE

- najzanimljivije, ali i najzahtjevnije

Obuka prvog naraštaja dragovoljnih ročnika polako, ali sigurno i uspješno privodi se kraju. Pretposljednji tjedan bio je u znaku dugo očekivanog taborovanja. Taj najzahtjevniji, ali ujedno i najzanimljiviji i najizazovniji obučni događaj odvija se na vojnom poligonu "Gašinci". Djelatnici Obučne bojne Pješачke pukovnije tijekom šest tjedana intenzivne specijalističke obuke dobro su ih pripremili, i fizički i psihički, kako bi što uspješnije prošli i taj dio obuke u sklopu kojega će se ocjenjivati i stupanj obučenosti svakog vojnika. Ocjenjivat će se radnje i postupci svakog pojedinca u sklopu tima i desetine. Da taborovanje zahtijeva dobru pripremu potvrdio nam je i prvi dočasnik satnije za provedbu obuke

dragovoljnih ročnika, narednik Miroslav Jurić. On je istaknuo da su ročnici dobro pripremljeni, te svi očekuju da će i tu završnu aktivnost provesti uspješno. Na taborovanju su tople sobe zamijenili šatorima. Svakodnevno imaju po deset sati obuke bez obzira na vremenske uvjete, koji im baš i ne idu na ruku, a sve to da bi pokazali koliko su doista spremni i osposobljeni za izazove vojničkog poziva. Motivirani su, taborovanje i višednevni život na terenu za njih je veliki izazov, a što je najvažnije - svi žele završiti obuku do kraja i zaslužiti što bolju ocjenu. Priprema za borbu, taktičko kretanje, izlazak na opasno područje, reakcija na izravnu i neizravnu paljbu, na minsko-eksplozivne zapreke i kemijski napad, svladavanje bunkera,

navala na neprijateljske rovove, uspostava aktivne obrane neke su od radnih točaka koje moraju uspješno odraditi i tako pokazati da su osposobljeni biti vojnici. Devetnaestogodišnjaci Zdravko Ivanić iz Križevaca i Mato Ilinović iz Okučana zadovoljni su obukom kao i cjelokupnom organizacijom služenja dragovoljnog vojnog roka. Posljednji, osmi tjedan specijalističke obuke bit će u znaku raznih testiranja, a provjeravat će se i njihove izlazne motoričke sposobnosti. Ako je suditi po motivaciji i odlučnosti koja sada, u završnici, nije nimalo manja nego kad su pristupili služenju dragovoljnog vojnog roka, vjerujemo da će se ovaj naraštaj pamtili ne samo kao prvi nego i po rezultatima koje će pokazati. ■

OBIJEŽENA 16. OBLJETNICA OPERACIJE MASLENICA

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred Središnjeg križa na Gradskom groblju u Zadru počelo je višednevno obilježavanje 16. obljetnice vojno-redarstvene oslobodilačke operacije Maslenica.

U sjećanje na tu akciju i poginule hrvatske branitelje, na **Gradskom groblju u Zadru** vijence su položila brojna izaslanstva. U ime Ureda Predsjednika Republike vijenac je položio general Mirko Šundov, u ime Vlade i MORH-a državni tajnik Mate Raboteg, a u ime Hrvatske vojske brigadir Mladen Fuzul. Uslijedila su izaslanstva Zadarske županije, Grada Zadra te izaslanstva brojnih udruga proizišlih iz Domovinskog rata.

U sklopu obilježavanja 16. obljetnice vojno-redarstvene oslobodilačke operacije Maslenica u **Kašiću** u zadarskome zaleđu položeni su vijenci ispred velikoga spomen-križa podignutoga 1996. u čast hrvatskim braniteljima poginulim u toj operaciji. Okupilo se više stotina građana, mahom pripadnika ratnih vojnih postrojbi koje su sudjelovale u operaciji Maslenica, koja je počela 22. siječnja 1993. i trajala do 28. siječnja te godine. Veliki drveni križ podignut 1996. izrađen je od slavonskoga hrasta na podlozi od dalmatinskoga kamena, što simbolizira jedinstvo svih hrvatskih krajeva u obrani ovoga dijela Hrvatske.

Pokraj križa su mramorne spomen-ploče s imenima 35 hrvatskih branitelja iz Slavonije koji su poginuli u obrani oslobođenog prostora u operaciji Maslenica.

U ime hrvatske Vlade vijenac je položio ministar mora, prometa i infrastrukture, Božidar Kalmeta, a s njima je u izaslanstvu bilo više saborskih zastupnika i župan Zadarske županije Stipe Zrilić. Vijence je također položilo izaslanstvo Grada Zadra te izaslanstva Specijalne policije MUP-a RH, predstavnici 4. gardijske brigade, kao i predstavnici mnogih postrojbi iz cijele Hrvatske, brojnih udruga proizišlih iz Domovinskog rata iz Zadra, Splita i Slavonskog Broda te predstavnici brojnih općina i gradova u Zadarskoj županiji.

Tijekom same akcije poginulo je 18 hrvatskih vojnika, 158 ih je ranjeno, a poginulo je i troje civila.

U akciji Maslenica oslobođeno je 13 sela u zadarskome zaleđu, morski tjesnac Novsko ždrilo, zrakoplovna baza Zemunik, Zračna luka Zadar i brana Peruća kraj Sinja. Maslenica je bila prva veća oslobodilačka operacija hrvatskih snaga. Smatra se da je ona utrla put konačnim oslobodilačkim operacijama. Nakon polaganja vijenaca u Kašiću, izaslanstva su položila vijence i ispred spomen-obilježja poginulim pripadnicima 4. gardijske brigade u **Islamu Latinskom**.

HINA

DOBROTVORNI KONCERT SIMFONIJSKOGA PUHAČKOG ORKESTRA OSRH

Dobrotvorni koncert Simfonijskoga puhačkog orkestra Oružanih snaga RH održat će se u nedjelju, 8. veljače 2009. godine, u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski" u Zagrebu, s početkom u 20 sati. Uz ravnanje maestra Tomislava Fačinija, nastupit će i poznati gosti: Radojka Šverko, Kvartet "Gubec", te grupe "Rivers" i "Fides". Koncert je humanitarnog karaktera - sav prihod od ulaznica donirat će se udruzi "Anđeli", koja skrbi o djeci, teškim tjelesnim invalidima i djeci s posebnim potrebama. Cijene ulaznica su 50 i 70 kn, a djelatnici MO i pripadnici GSOS mogu ih rezervirati i kupiti po simboličnoj cijeni od 25 i 35 kn u Galeriji "Zvonimir", Bauerova 33 (tel. 45 68 394), i u Orkestru OS, Ilica 256b (tel. 37 86 772), od 26. siječnja, u vremenu od 10 do 14 sati.

Dobrotvorni koncert povodom Dana Orkestra, ali s drukčijim repertoarom, trebao je biti održan uoči božićnih i novogodišnjih blagdana, 21. prosinca 2008. godine, no zbog tragične smrti državnog tajnika Gordana Čačića odgođen je za 8. veljače 2009. godine, s tim da je i repertoar izmijenjen u skladu s terminom održavanja.

Sve kupljene ulaznice za neodržani koncert u prosincu 2008. vrijede za navedeni termin koncerta u veljači 2009. godine.

“Suradnja između hrvatskoga Verifikacijskog središta i moga ureda jest izvrsna. Središte radi profesionalno, stručno, i njegovi su djelatnici veterani u provođenju članka IV. Tijekom inspekcija nikad nismo naišli na stvarne probleme”, istaknuo je tijekom posjeta Hrvatskoj predstavnik predsjedavajućega OESS-a brigadni general Costanzo Periotto

Posjet na VISOKOJ RAZINI

15

Pojam “članak IV.” vjerojatno i nije poznat našem širem čitateljstvu. No, kad ga nazovemo “Sporazum o subregionalnoj kontroli naoružanja” postaje jasniji. Potpisan je još 1996. godine kao članak Aneksa 1B Daytonškoga mirovnog sporazuma, a potpisnici su bili Hrvatska, BiH (dva entiteta) i tadašnja SR Jugoslavija. S političkim promjenama tijekom godina Sporazum danas provode Hrvatska, BiH, Crna Gora i Srbija.

U kontroli provođenja Sporazuma glavnu ulogu ima Organizacija za europsku stabilnost i suradnju (OESS), s tim da predsjedavajući OESS-a ima posebnoga vojnog predstavnika koji se brine za provođenje Sporazuma. Od rujna 2007. tu dužnost obnaša talijanski brigadni general Costanzo Periotto, koji je 22. siječnja došao u službeni posjet Hrvatskoj. Tom prilikom obavio je razgovore s predstavnikom MORH-a (ravnatelj Uprave za obrambenu politiku MORH-a Pjer Šimunović) i MVPEI-a (ravnatelj 3. uprave Mario Nobile), radi razmjene mišljenja o sadašnjem stanju provedbe i perspektivi Sporazuma. Bio je i u prostorijama hrvatskoga Verifikacijskog središta, gdje su ga primili djelatnici na čelu s načelnikom brigadirom Zdravkom Jakopom. General Periotto upoznat je s radom Središta, koje je, uz niz drugih aktivnosti, glavna karika u tehničkom provođenju kontrole naoružanja, te provoditelj međunarodnih inspekcija. Za 2009. predviđene su brojne aktivnosti, a u Splitu će se održati 42. sjednica Subregionalne konzultacijske komisije i prigodno će se obilježiti 300. misija (600. inspekcija) u

provedbi SSKN-a. Nakon završenog službenog dijela posjeta, general Periotto je za Hrvatski vojnici iznio svoje dojmove:

“S gospodinom Pjerom Šimunovićem razgovarao sam o sadašnjoj situaciji u pogledu provedbe članka IV. Aneksa 1B Daytonškoga mirovnog sporazuma. Mislim da je za sve nas - a i cijela međunarodna zajednica dijeli to mišljenje - provedba članka IV. jedna uspješna priča, koja može služiti kao dobar primjer diljem svijeta. Sporazum po članku IV. bitan je s vojnog stajališta, a vrijedit će dalje i kad Hrvatska postane članicom NATO-a. Tijekom inspekcija nikad nismo naišli na stvarne probleme, postojala su tek neka tehnička pitanja.” ■

Mislim da je za sve nas - a i cijela međunarodna zajednica dijeli to mišljenje - provedba članka IV. jedna uspješna priča, koja može služiti kao dobar primjer diljem svijeta

DALJNI RAZVOJ JLTV-a

Američka kopnena vojska (US Army) sklopila je ugovore s tri tvrtke o daljnjem razvoju obitelji lakih višenamjenskih vozila JLTV (Joint Light Tactical Vehicle - zajedničko lako taktičko vozilo). Procjenjuje se da je ukupna vrijednost svih ugovora oko 166 milijuna dolara. Sklopljeni su s tvrtkama BAE Systems, General Tactical Vehicle i Lockheed Martin Systems Integration.

JLTV je vozilo koje zajednički razvijaju kopnena vojska, Marinski korpus (USMC) i Zapovjedništvo za specijalne operacije. Temeljni zahtjev u razvoju JLTV-a jest uspješan omjer između sposobnosti, nosivosti i zaštite. Vozilo mora imati mogućnost laganog prijevoza većinom transportnih aviona. JLTV će biti dopuna postojećem vozilu Humvee, a ne njegova izravna zamjena.

Tvrtke će morati ponuditi obitelj vozila, odnosno specijalizirane inačice. Tražene inačice su i transporter za pješništvo, izvidničko vozilo te zapovjedno vozilo.

M. PETROVIĆ

Foto: ONR

GD OSVOJIO UGOVOR ZA KLASU VIRGINIA

Američka mornarica dodijelila je ugovor vrijedan 268 milijuna dolara tvrtki General Dynamics Electric Boat (GDEB) za poslove vodećeg brodogradilišta za izradu konstrukcije jurišnih podmornica na nuklearni pogon klase Virginia. Vijest je objavljena početkom listopada 2008., a ugovorna modifikacija je donijela ukupnu vrijednost razvoja i projektnih radova preoblikovanog pramčanog dijela trupa na 334 milijuna dolara. Peta podmornica u klasi te prva u seriji Block II, New Hampshire (SSN 778) porinuta je u lipnju 2007. te ušla u aktivnu službu potkraj listopada 2008. Podmornica je dostavljena osam mjeseci prije roka i uštedom od 54 milijuna dolara. Gradnja trupa iz četiri sekcije omogućuje snižavanje troškova u visini 300 milijuna dolara po jednome plovilu, smanjujući cijenu plovila na dvije milijarde dolara te omogućuje gradnju dviju podmornica godišnje.

M. PTIĆ GRŽELJ

DOMINIKANSKA REPUBLIKA NABAVILA SUPER TUCANOE

Brazilski proizvođač aviona Embraer početkom siječnja potvrdio je kako je tijekom prosinca 2008. sklopio novi izvozni ugovor za svoje turboprop školske borbene avione EMB-314/AT-27 Super Tucano. Riječ je o ugovoru koji je sklopljen s Dominikanskom Republikom u vrijednosti od 93 milijuna američkih dolara, čime je pokrivena nabava osam aviona EMB-314/AT-27 Super Tucano i TOSS (Training and Operation Support System) paket logističke potpore od Embraera. Super Tucano se pokazao kao pravi hit u Latinskoj Americi, i dosad je naručeno 144 aviona za potrebe Brazila, Kolumbije i Čilea.

Avioni su nabavljeni za potrebe ratnog zrakoplovstva Dominikanske Republike (Fuerza Aerea Dominicana), koja će ih rabiti za zadaće nadzora državne granice odnosno za borbu protiv krijumčarenja narkotika. Avioni EMB-314/AT-27 Super Tucano mogu biti naoružani strojnica kalibra 12,7 mm, nevođenim raketnim zrnima, bombama opće namjene te projektilima zrak-zrak kratkog dometa AIM-9L Sidewinder te MAA-1 Piranha.

I. SKENDEROVIĆ

PORINUT DRUGI ČILEANSKI OPV

Drugi, i posljednji odobalni patrolni brod – OPV maksimalne istisnine 1850 t uz duljinu 80,6 m namijenjen potrebama obalne straže pri čileanskoj ratnoj mornarici porinut je sredinom listopada prošle godine u brodogradilištu Talcahuano tvrtke ASMAR. Drugi patrolni brod imenovan je Policarpo Toro, a ulazak u operativnu službu obalne straže predviđen je 2009. Prvi brod u klasi Piloto Pardo u aktivnu službu mornarice je primljen u lipnju 2008. Oba su broda nabavljena unutar programa Danubio IV, ukupne vrijednosti 54 milijuna američkih dolara, čime je obuhvaćena opcija ugovora kojim se planira gradnja dodatnih dvaju patrolnih brodova ove klase.

M. PTIĆ GRŽELJ

USPJEŠNO PRAĆENJE GRIPE

Pandemija gripe koja je poharala svijet 1919. odnijela je više od 40 milijuna života. Danas znanstvenici znaju da je vrlo teško predvidjeti kad će se dogoditi iduća pandemija i koliko će ozbiljna i smrtonosna biti pa se usredotočuju na njezin što uspješniji nadzor i suzbijanje kad se pojavi. Imajući to na umu, znanstvenici sveučilišta Georgia Tech razvili su novi računalni model za pripremu zajednice pogođene pandemijom kako bi što učinkovitije odgovorila na ugrozu. Model proračunava potrebu i načine distribucije hrane te načine zatvaranja škola i drugih ugroženih javnih ustanova.

M. PETROVIĆ

Foto: Georgia Tech

Foto: Business Wire

DETEKTOR SmartBio

Tvrtka Smiths Detection, dio tvrtke Smiths Group, predstavila je novi detektor bioloških agensa, SmartBio. Riječ je o detektoru koji radi u realnom vremenu te može detektirati biološke agense i toksine u zraku. Ako otkrije nešto sumnjivo, sustav se oglašava vizualnim i audioalarmom. SmartBio je zamišljen za razne vojne primjene, uključujući ugradnju i u vozila. Osim za vojnu primjenu, može se rabiti u i civilne svrhe, npr. za zaštitu važne infrastrukture, prostora gdje se okuplja velik broj ljudi i slično.

SmartBio kontinuirano uzima uzorke zraka, analizira ih i uspoređuje s bazom podataka u računalu te u slučaju pozitivne identifikacije alarmira operatera. Podaci se spremaju za naknadne procjene i analize. Uređaj ima i poseban brojač čestica kako bi se smanjila mogućnost lažne uzbune na prirodne kemijske i biološke tvari koje bi se mogle nalaziti u zraku.

M. PETROVIĆ

UCAS-D USKORO POLIJEĆE

Tvrtka Northrop Grumman tijekom siječnja potvrdila je kako je krajem prosinca 2008. predstavnicima američkog ministarstva obrane i američke ratne mornarice predstavila prototip bespilotne letjelice X-47B Unmanned Combat Air System Demonstrator (UCAS-D), kojim će tijekom 2009. započeti s prvim probnim letovima koji bi se odvijali u zrakoplovnoj bazi Edwards. Riječ je o letjelici koja je tijekom 2007. pobijedila na natječaju američke ratne mornarice za razvoj borbene bespilotne letjelice sposobne za uporabu (polijetanje i slijetanje) s nosača zrakoplova. Potkraj ove godine započet će dvogodišnje razdoblje

letnih ispitivanja letjelice X-47B, tijekom kojeg će biti ispitivane mogućnost opskrbe gorivom u zraku te slijetanje na nosač aviona. Pogonsku skupinu čini Pratt & Whitneyev F100-PW-220U turbofan motor. Sensorski paket opreme ugrađivat će se duž napadnog ruba krila. U unutarnjim spremnicima moći će se nositi dvije bombe od po 908 kg, ili dvanaest bombi po 113 kg. Maksimalni dolet predviđa se na oko 4500 km, uz vrijeme boravka u zraku od sedam sati. Uz nadopunu gorivom u zraku, letjelica bi u zraku mogla boraviti do 50 sati.

I. SKENDEROVIĆ

UNIVERZALNI DETEKTOR

Istraživači američkog laboratorija Lawrence Livermore National Laboratory rade na razvoju novog detektora. Nadaju se da će uspjeti razviti uređaj koji će istodobno moći detektirati sve kategorije opasnih tvari. Dosadašnja su ispitivanja pokazala da uređaj može gotovo istodobno detektirati biološke, kemijske i radiološke materijale, eksplozive, a naknadno je programski algoritam prilagođen i detekciji narkotika. Pritom se rabi metoda aerosolne masene spektrometrije SPAMS.

Uređaj je osjetljiv, radi brzo i ima nizak postotak lažnih prepoznavanja i uzbuñivanja. Tijekom laboratorijskih ispitivanja sposobnosti rabljeni su nepatogeni oblik antraksa, dietil ftalat (testni nadomjestak za nervni bojni otrov), prirodni prah kobalta (nadomjestak za radioaktivni materijal Kobalt 60) i trinitro-1,3,5-triazinan (razorni eksploziv RDX). Naknadno su ispitivanja obavljena i s pseudo-efedrinom koji se rabi u sintetiziranju metamfetamina.

M. PETROVIĆ

Foto: GeorgiaTech

DIRCM ZA MARINSKE HELIKOPTERE

Početak siječnja američka tvrtka Northrop Grumman Defense Systems Division sklopila je ugovor s američkim ministarstvom obrane, vrijedan 13,3 milijuna američkih dolara, na osnovi kojega će biti ugrađeni novi obrambeni senzorski sustav na marinske transportne helikoptere. Riječ je o AN/AAQ24(V) Nemesis DIRCM (Directional Infrared Countermeasures) laserskom senzorskom obrambenom sustavu namijenjenom za obranu od protivničkih projektila s infracrvenim navođenjem. DIRCM funkcionira tako da sustav detektira prijetnju oko letjelice u zraku te potom usmjerava svoje ometanje k mjestu iz kojeg dolazi protivnički projektil.

S DIRCM obrambenim sustavom bit će opremljeni transportni helikopteri CH-53D Sea Stallion i CH-46E Sea Knights. Isporuka i ugradnja DIRCM sustava bit će obavljena do kraja 2009. godine. U Europi je Kraljevsko nizozemsko ratno zrakoplovstvo tijekom 2006. također opremilo svoje borbene helikoptere AH-64D Apache, AN/AAQ24(V) Nemesis DIRCM obrambenim sustavom, u suradnji s danskom tvrtkom Terma AS.

I. SKENDEROVIĆ

ULAZAK U SLUŽBU POSLJEDNJEG KDX-2

Ratna mornarica Republike Južne Koreje svečano je obilježila ulazak u operativnu službu šestog, i posljednjeg razarača klase Chungmugong Yi Sunshin oznake KDX-2, kojem je dodijeljeno ime Choi Young. Izgradnja ovih razarača standardne istisnine 4400 t i duljine 150 m podijeljena je između dva brodogradilišta, Hyundai Heavy Industries i Daewoo Shipbuilding and Marine Engineering. Uz kombiniranu dizelsku odnosno plinsku propulziju postiže maksimalnu brzinu od 30 čv dok temeljno naoružanje svakog razarača uključuje top kalibra 127 mm, Harpoon (Block 1C) protubrodске projekte, sustav za blisku protuzračnu obranu RAM Mk 31 (Rolling Airframe Missile) te torpeda Mk 46 Mod 5.

M. PTIĆ GRŽELJ

Dana 20. siječnja 2009. u Washington D.C.-u održana je 56. svečana inauguracija novog predsjednika SAD-a, Baracka Obame. Ono što je čini zanimljivom, osim velikog broja posjetitelja (gotovo dva milijuna), jesu izvanredne mjere sigurnosti provedene na dan inauguracije, te pripreme za to koje su trajale tjednima

NAJVEĆE SIGURNOSNE MJERE U POVIJESTI

Svečana inauguracija 44. američkog predsjednika bila je moguća meta terorističkih skupina, pa iako američke obavještajne agencije nisu imale informaciju o konkretnim prijetnjama, Ministarstvo domovinske sigurnosti klasificiralo je inauguraciju kao nacionalni događaj sa specijalnim sigurnosnim mjerama, a na takvim događajima Američka tajna služba (United States Secret Service) preuzima ulogu vodeće savezne agencije za organizaciju i provedbu operativnih sigurnosnih mjera. Obavještajni djelatnici upozorili su da će inauguracija biti privlačan cilj za teroriste zbog nazočnosti visokih dužnosnika i velike koncentracije ljudi koji će doći u glavni grad SAD-a, na prisegu novog američkog predsjednika. Novoizabrani američki predsjednik dobivao je rasističke prijetnje još dok je bio predsjednički kandidat, a one su se nastavile i nakon njegove pobjede na izborima. Tajna služba istraživala je podrijetlo i ozbiljnost svake od njih. Djelatnici Tajne službe, u suradnji s lokalnim, regionalnim i federalnim sigurnosnim i policijskim snagama, razvili su sveobuhvatni sigurnosni plan za 56. predsjedničku inauguraciju, a pripreme na terenu započele su više od dva tjedna prije inauguracije. Na najbolje osiguranoj predsjedničkoj inauguraciji u povijesti, Tajna služba koordinirala je 58 lokalnih, državnih i saveznih službi, agencija i postrojbi, te raspolagala s više od 40 000 ljudi, uključujući gotovo 8000 vojnika, 11 000 pripadnika Nacionalne garde, te 25 000 poli-

cajaca i agenata, što je više od tridesetak tisuća američkih vojnika raspoređenih u Afganistanu.

Osim Tajne službe, u osiguranju su sudjelovali FBI, washingtonska gradska policija, policija za parkove, Nacionalna garda, te sve grane i rodovi američkih oružanih snaga uključujući Obalnu stražu. Uloga vojske SAD-a na inauguraciji bila je najvećim dijelom ceremonijalna (dvije trećine pripadnika američke vojske bili su dio mimohoda ili imali ceremonijalne dužnosti), no ostalih 2500 vojnika bili su u stanju pripravnosti za slučaj da njihovu pomoć zatraže ostale službe i agencije. Vojska već tradicionalno sudjeluje na svakoj inauguraciji, radi odavanja počasti novom vrhovnom zapovjedniku i simbolike civilnog nadzora nad oružanim snagama. Vojnici iz 911. spasilačko-inženjerijske satnije američke vojske bili su predviđeni prvi reagirati i spašavati ljude iz srušenih zgrada ili tribina, ako se takva nesreća dogodi za vrijeme inauguracije. Satnija je opremljena čeličnim potpornim stupovima, motornim pilama, bocama s kisikom, sensorima, opremom za izvlačenje i medicinskom opremom za prvu pomoć. Održava redovite treninge i simulacije zajedno sa Saveznom agencijom za upravljanje krizama, vatrogascima i ostalim službama spašavanja. Djelatni vojnici i časnici iz američke vojske, Zračnih snaga, Marinskog korpusa, Mornarice i Obalne straže sudjelovali su na inauguraciji pod zapovjedništvom Stožera združenih snaga za okrug nacionalnog sjedišta (Joint Force Headquarters - National Capitol Region). Stožer združenih snaga djelovao je kao operativno središte svih rodova oružanih snaga koji su sudjelovali na inauguraciji, a i kao vojno komunikacijsko središte s ostalim saveznim i lokalnim službama i agencijama. Organizacijski i tehnički bio je spreman upravljati krizama i voditi akcije spašavanja u slučaju kemijskih, bioloških, nuklearnih i visoko-eksplozivnih napada. Stožer je koordinirao snage spremne za tri zadaće; ceremonijalne aktivnosti na mimohodu, potporu službama sigurnosti i javnog reda i mira, te stanje pripravnosti za saniranje posljedi-

ca nesreće ili napada i upravljanje krizama. U dva tjedna priprema za inauguraciju, Stožer združenih snaga isplanirao je i uvježbao djelovanje u raznim nesrećama: rušenje infrastrukture, gubitak električne energije, prekid komunikacije, nesreća u gradskom metrou, kontrola mase. Na rijeci Potomac, vojska je pripremila i hidrogisere, spremne za evakuaciju građana u slučaju potrebe. Provedene su i posebne mjere zabrane zračnog prometa nad većim dijelom Washington D.C.-a, a na rijeci Potomac zabranjen je promet i pojačane su patrole Obalne straže. U Fort Belvoiru, dvadesetak kilometara od Washingtona, vojni helikopteri Black Hawk čekali su u pripravnosti za vrijeme inauguracije, a neki od njih obavljali su i zračne patrole u okolici grada. Zračne snage SAD-a stavile su u stanje pripravnosti i lovce F-15,

Novi američki predsjednik Obama sa suprugom u pratnji agenata Tajne službe

F-16 i F-22. Vojna policija formirala je patrolne timove sa psima obučenicima za pronalaženje eksploziva.

Savezni ured za istrage - FBI (Federal Bureau of Investigation) pripremio je svoj vozni park: oklopnjake sa specijalcima, mobilne zapovjedno-komunikacijske centre, vozila za saniranje posljedica WMD (Weapons of mass destruction) - oružja za masovno uništenje, kamione s timovima za protueksplozivno djelovanje. U koordinaciji s Tajnom službom, FBI je radio na preveniranju mogućeg terorističkog napada - prikupljanju, analiziranju i raspodjeli važnih obavještajnih podataka ostalim relevantnim agenci-

jama. Tijekom cijele inauguracije, djelatnici FBI-a budno su motrili na situaciju iz svog terenskog ureda u Washingtonu, kao i Središta za strateške informacije i operacije u Stožeru FBI-ja. Oko 700 FBI-jevih agenata, analitičara, kriznih pregovarača i ostalih djelatnika radilo je rame uz rame s pripadnicima policije i Tajne službe na planiranju i sigurnosnoj organizaciji događaja.

Nacionalna garda Sjedinjenih Američkih Država sudjeluje u svakoj predsjedničkoj inauguraciji, no ovaj put njezina uloga bila je mnogo važnija. Sudjelovalo je 11 000 gardista, a više od 20 000 bilo ih je stavljeno u stanje pripravnosti. Posao koordiniranja i organiziranja Nacionalne garde obavljalo je Združeno koordinacijsko središte. Iako posao djelatnika u Središtu nije bio uočljiv kao tišuće gardista koji su na ulicama obavljali

ceremonijalne i sigurnosne dužnosti, bio je jednako važan. Združeno koordinacijsko središte smješteno u Washingtonu bilo je glavno središte Nacionalne garde, vezano za njezine dužnosti na inauguraciji, i radilo je 24 sata dnevno danima prije početka svečanosti, kao i ostala sigurnosna koordinacijska i komunikacijska središta. Glavni cilj Nacionalne garde bio je održati red i mir i zaštititi građane Sjedinjenih Država i posjetitelje inauguracije. Dio gardista sudjelovao je u svečanom mimohodu, dok su ostali radili s policijom i vojskom u osiguranju svečanosti i pomagali građanima informacijama o smjerovima ulaska na mi-

Nikola HRASTIĆ

mohodu i mjerama sigurnosti. Gardisti i zrakoplovci Nacionalne garde radili su na prijevozu, logistici i komunikaciji, a pomagali su i policiji u kontroli prometa.

Suradnja saveznih vladinih agencija bila je na najvišoj razini. Cijela je organizacija praćena iz Multiagencijskog zapovjednog središta Tajne službe, gdje su se održavale videokonferencije s komunikacijskim središtima vojske, Nacionalne garde i FBI-ja. Ondje su sjedili voditelji i koordinatori iz svih agencija i službi uključenih u osiguranje događaja, njih više od stotinu, te preko videoveza komunicirali svaki sa središtem svoje organizacije. Uspostavljanje toga zapovjednog središta omogućilo je brz i učinkovit rad te olakšalo komunikaciju između tih organizacija. Tako je služba koja je morala hitno kontaktirati neku drugu, samo obavijestila svog djelatnika u zapovjednom središtu, koji je sjedio nekoliko metara od djelatnika druge službe. Takvi oblici međuagencijske suradnje uspostavljeni su nakon terorističkih napada 11. rujna 2001. i katastrofe prouzročene uraganom Katrina 2005. godine, kada su propusti u brzju međusobnoj komunikaciji i koordinaciji saveznih službi i postrojbi za posljedicu imali gubitak tisuća ljudskih života.

Gradani Washingtona i posjetitelji koji su došli isključivo radi inauguracije unaprijed su preko novina, radija i televizije dobili obavijesti o promjeni gradskog prometa, blokadi određenih ulica, te zabrani nošenja određenih stvari na inauguraciju. Svi sudionici i gledatelji na inauguraciji prošli su sigurnosnu provjeru na 13 kontrolnih točaka s uobičajenim mjerama zabrane (vatreno i hladno oružje, ruksaci, paketi, alkoholna pića) prije nego su se priključili inauguracijskom mimohodu, posebno se pazilo da sve kontrolne točke budu prilagođene invalidima i osobama s posebnim potrebama. Posjetitelji su upozoreni na to da svako sumnjivo ponašanje ili aktivnosti pojedinaca ili grupe odmah prijave najbližim djelatnicima osiguranja. Ostale mjere sigurnosti uključivale su zatvaranje nekih prilaznih ulica, mostova, postaja za metro-vlak i autobus, postavljanje tisuća nadzornih kamera, snajperiste po krovovima i zračni nadzor nad mjestom događaja. Metro postaje i stajališta autobusa koja nisu zatvorena, nadzirale su policijske patrole sa psima. Obavještajne analitičare najviše su brinule mogućnosti uporabe improviziranih eksplozivnih sredstava, talačke situacije i bombaši-samoubojice. Osim

jakog osiguranja užeg mjesta događaja, Capitola, FBI i Ministarstvo domovinske sigurnosti posebnu su pozornost usmjerili na obližnje hotele, restorane i ostala mjesta okupljanja, zbog mogućnosti da napadi budu usmjereni na takva mjesta. Osim uniformiranih pripadnika snaga sigurnosti, djelovalo je i mnoštvo agenata i policajaca u civilu, raspoređenih po milijunskoj masi posjetitelja. Visoki su strani dužnosnici zamoljeni da ne sudjeluju na svečanosti zbog preopterećenosti sigurnosnih službi. Američki Crveni križ osigurao je hranu i vodu za mnogobrojne pripadnike osiguranja, te bio pripravan pružiti prvu pomoć nesrećenicima po potrebi. Na dan inauguracije, zbog velikog broja građana i gužve, mnogi su trgovački lanci i kompanije unajmili veći broj zaštitara i pojačali tehničko osiguranje.

Nakon završetka svečanosti, washingtonska je policija objavila da nije izvršeno niti jedno uhićenje i da ozbiljnijih incidenata nije bilo, a nakon svečane inauguracije ljudi su se mirno razišli, što je izniman uspjeh u organizaciji događaja od gotovo dva milijuna posjetitelja i suradnji između američkih oružanih, policijskih i saveznih sigurnosnih agencija. ■

FBI-jev mobilni zapovjedni centar u Washingtonu za vrijeme inauguracije

FOTO: FBI

Pripremio Igor KAUCKI

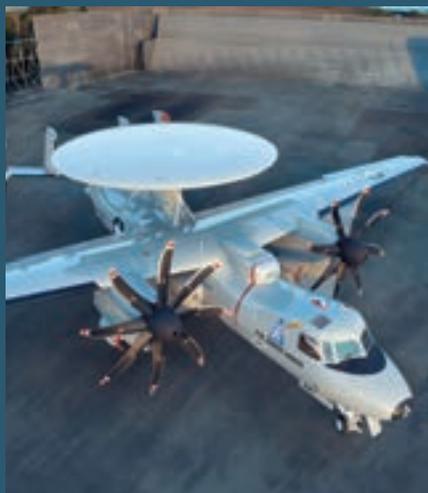
Izvorno razvijeni za rano otkrivanje letjelica i protubrodskih vođenih projektila na oceanskim prostranstvima, palubni leteći radari danas se rabe za nadzor osjetljivog i opasnog priobalnog područja

Palubni leteći radar E-2D ADVANCED HAWKEYE

Na kraju II. svjetskog rata američka se ratna mornarica na Tihom oceanu suočila s dotad neviđenim opasnostima napada japanskih kamikaza, koji bi se, na neki način, mogli nazvati pretečama protubrodskih vođenih projektila. Kako bi ih se na vrijeme spriječilo u napadima, najučinkovitiji odgovor bilo je rano otkrivanje i obaranje i prije nego što su došli do nosača aviona i eskortnih brodova. U tim ranim počecima razvoja radara najlakše ih je bilo postaviti na velike brodove. No, postavljanje radara na brodove neizbježno je značilo ograničenje njihova dometa na radarski horizont. Iako se to danas ne čini kao veliko ograničenje u borbi protiv ciljeva koji su letjeli brzinama od oko 500 do 600 km/h, japanska je ratna industrija započela s razvojem malih raketnih aviona isključivo namijenjenih napadima

kamikaza. Iako je u operativnu uporabu uspio ući samo Yokosuka MXY-7 Ohka, čija je maksimalna brzina bila 630 km/h i dolet samo 36 km, bilo je pitanje dana kad će se američki brodovi naći pod udarima brzih raketnih aviona-kami-

kaza. Zbog toga je na samom kraju II. svjetskog rata američka ratna mornarica pokrenula Project Cadillac – prvi pokušaj da se razvije leteći radar (Airborne Early Warning – AEW), koji bi djelovao s nosača aviona, te otkrivao ciljeve i na njih navodio palubne lovce.

Od završetka II. svjetskog rata većina ratova vodila se pretežno na kopnu, a pomorske operacije bile su tek u službi potpore. Sve do 1982. kad su argentinske snage okupirale britansko južnoatlantsko otočje Falklande (Malvine). U tom prvom pravom pomorskom sukobu britanska je ratna mornarica na bolan način spoznala koliko je teško djelovati u području nad kojim djeluju neprijateljski avioni, i pritom se isključivo oslanjati na radare na brodovima. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Pripremio Srećko RADOVIĆ

Dok su se države kao što je Indija odlučile za kupnju i gradnju novih ratnih fregata, Australija i Novi Zeland radije troše novac na modernizaciju postojećih

Svjetsko tržište korveta i fregata (III. dio)

Zahvaljujući snažnom gospodarskom razvoju indijska je vojska u zadnjih desetak godina pokrenula snažan ciklus modernizacije, uglavnom se oslanjajući na kupnju stranog oružja. Iako je naglasak na modernizaciji ratnog zrakoplovstva, znatna su sredstva izdvojena i za tamošnju ratnu mornaricu. Jedan od takvih projekata jest i kupnja tri nove ruske fregate klase Talwar (Projekt 1135.6). Kad su 17. studenoga 1997. Indija i Rusija potpisale ugovor o kupnji tri fregate vrijedan milijardu američkih dolara, njime se predviđalo da će projektant Severnoye Desing Bureau i brodogradilište Baltisky Zavod of St. Petersburg indijskoj ratnoj mornarici do kraja 2003. isporučiti tri fregate Projekt 1135.6. U međuvremenu je cijena narasla na 1,41 milijardu američkih dolara.

Ugovor je određivao da će primopredaja prve fregate (Talwar) biti obavljena u svibnju 2002., druge (Trishul) u prosincu iste godine i treće (Tabar) u svibnju 2003. godine. Talwar je s maritimnim ispitivanjima počeo u prosincu 2001. i činilo se da će se ugovor ispoštovati bez većih problema. Međutim, neposredno nakon početka ispitivanja na moru pojavili su se prvi problemi. Prvo je zakazao pogonski sustav, što je relativno brzo otklonjeno. Onda su se pojavili problemi s trupom broda (klasa Talwar ima *steth* konstrukciju trupa), koji nikada nisu do kraja otklonjeni. Kao najveći problem pokazala se interferencija između različitih elektroničkih sustava na brodu koja je otežavala njihovu integraciju u jedinstveni sustav. Problemi su bili vrlo

veliki, a kulminirali su sredinom 2002. kad inače pouzdani raketni PZO sustav Uragan (Shtil-1) nije uspio pogoditi nijedan cilj. Iznimnim naporima ruskih stručnjaka svi su nedostaci otklonjeni te je fregata Talwar Indijskoj ratnoj mornarici predana 18. lipnja 2003., a Trishul 25. lipnja. Isporuka treće fregate Tabar obavljena je u svibnju 2004. Iako su tehnički problemi obilježili isporuku prve tri fregate klase Talwar, indijska je vlada 14. srpnja 2006. naručila još tri fregate ove klase. Za razliku od prve tri korvete, ove će dobiti okomite lansere prilagođene uporabi protubrodskih nadzvučnih projektila BrahMos. Isporuka prve korvete iz ove serije planirana je za travanj 2011. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Fregate klase Leander (TYPE 21M)

25

Da bismo u potpunosti razumjeli važnost fregata klase Leander na razvoj britanske, ali i svjetskih ratnih mornarica, moramo se vratiti na početak pedesetih godina XX. stoljeća, preciznije, u 1951. godinu. Te je godine donesen plan razvoja britanske ratne mornarice koji je, između ostalog, predviđao i gradnju čak četiri različite klase fregata. Za protupodmorničku borbu bile su namijenjene fregate klase Whitby (Type 12), za protuzračnu zaštitu klase Blackwood (Type 14) i klase Leopard (Type 41), za radarski nadzor zračnog prostora klase Salisbury (Type 61). Za eskortiranje brodova bile su namijenjene fregate klase Rothesay (Type 12M). Temeljene na tehnologijama razvijenim od kraja II. svjetskog rata do početka pedesetih godina XX. stoljeća, sve su ove fregate u trenutku nastanka bile u samom tehnološkom vrhu. S druge strane, uporaba tako velikog broja različitih klasa zahtijevala je mnogo novca za gradnju i ništa manje za njihovo održavanje.

Ubrzani razvoj novih pogonskih sustava, smanjenje i poboljšanje elektroničkih sustava (prije svega radara) te pojava potpuno novih oružja (kao što su protuzračni vođeni projektili) potaknuli su britansku ratnu mornaricu da ozbiljno razmisli o mogućnostima gradnje višenamjenskih fregata. Iako bi, pojedinačno gledano, nove fregate bile znatno skuplje od dotadašnjih, njihova bi gradnja i operativna uporaba ipak dovele do znatnih ušteda. Prvi korak u tome ostvaren je sredinom pedesetih godina XX. stoljeća projektiranjem fregata

klase Tribal (Type 81). Bili su to prvi višenamjenski ratni brodovi britanske ratne mornarice. Prva fregata klase Tribal – Ashanti (F 117) porinuta je 9. ožujka 1959., a u operativnu je uporabu primljena 23. studenoga 1961. Nakon nje izgrađeno je još šest fregata klase Tribal. Radilo se o relativno velikim brodovima maksimalne istisnine 2400 tona i dužine 110 metara. Najveći nedostatak bio im je slabo naoružanje. Mogućnost protupodmorničkih djelovanja bila je vrlo slaba, a za protuzračnu obranu dobili su PZO raketni sustav Sea Cat, čiji je maksimalni domet bio tek nešto veći od 5000 metara. Zbog toga nisu bile prikladne za zadaće eskortiranja drugih brodova, te su operativni vijek uglavnom provele razmještene na Daleki istok, gdje su rabljene kao oceanski patrolni brodovi. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Iako su od početka projektirane da postanu prve britanske višenamjenske fregate, tek se treća serija klase Leander donekle približila tom cilju

Ispunjenje sna Zagrepčanina Davida Schwarza nije uspjela prekinuti ni smrt. Prvi službeni let njegova djela realizirala je njegova udovica Melanija...

DAVID SCHWARZ

- nezasluženo u sjeni Zeppelina (II.dio)

David sa suprugom Melanijom Schwarz r. Czsilag

Zrakoplovi Schwarza i Zeppelina su iste konstrukcije. Zeppelin je od jedne tvrtke kupio nacрте Schwarzova zrakoplova, po kojima je izradio svoj zrakoplov, te ga usavršio

Zagrebački Obzor donio je 11. rujna 1896. godine sljedeću vijest: "Već prekjučer obavijestio nas je brzojav, da je Zagrepčanin David Schwarz izumio zrakoplov, za koji se nada, da će se moći po volji ravnati. Izumitelj sada završava svoj zrakoplov na Tempelhofskom polju kod Berlina. Ogromni zrakoplov sagrađen je do najsitnijeg vijka iz aluminijske mješavine, odnosno aluminijske mješavine, koju izumitelj drži u tajnosti. Prvi pokus s ovim zrakoplovom bit će izveden 27. ovog mjeseca kad se njemački generalštab vrati s inspekcijom putovanja u

Berlin." Nije poznato je li pokusni let izveden toga dana, ali zna se da je s njemačke strane otkazan. Nakon toga je u *Obzoru* objavljena vijest da je u 8. listopada 1896. ipak došlo do uzleta. "Schwarz se ipak pokušao dići u zračne visine i uzdigao se samo jedan metar od zemlje. Prisutni vele da je plin, kojim je punio svoj zrakoplov, bio pokvaren i stoga nije imao one snage koja je proračunana. Odlučeno je da će se još jednom napuniti dobrim plinom." Tijekom toga kratkog i neuspješnog leta ipak je utvrđeno da projekt funkcionira. Bilo je potrebno riješiti problem nečistoće vodika, za koji je utvrđeno da nije dovoljne uzgonske moći. Schwarz je nakon ovog pokušaja najavio da će se službeni let obaviti u siječnju 1897., i da će u njemu osobno sudjelovati. Nakon toga se vratio k obitelji u Zagreb.

Pripreme za službeni pokusni let u petak, 15. siječnja 1897. bile su završene. Najavljen je i dolazak cara Vilima II. Hohenzollerna (1888.-1918.). Schwarz, koji je tada bio vidno iscrpljen i bolestan, kreće na put vlakom iz Zagreba u utorak, 12. siječnja 1897. Sutradan se javlja supruzi iz Beča brzojavom, a u Berlin je brzojavio da stiže u četvrtak, te zatražio da se započne s punjenjem zračnog broda. Tog istog dana David Schwarz umire od kapi. Nakon vijesti o smrti konstruktora, službeni let je otkazan, a Schwarz je pokopan na bečkom groblju. No, tu priča o njemu ne prestaje.

Povijesni let nad Berlinom

Ispunjenje Schwarzova sna nije uspjela prekinuti ni smrt. Sada njegova udovica Melanija želi realizirati let. Pozvana je u Berlin jer je Schwarz sklopio s pruskom vladom ugovor kojim je sebi osigurao pravo na gradnju

zrakoplova u sljedećih 30 godina. Vlada je željela raskinuti ugovor ne bi li se riješila financijskih obveza, no Melanija Schwarz nije odustajala pa je htjela organizirati predviđeni pokusni pokazni let zračnog broda. Vlasti su odugovlačile navodeći niz izgovora, a pripadnicima vojske, inače vičnim balonarima, bilo je zabranjeno upravljati letjelicom "novog sistema". Nakon nekog vremena, pripremni radovi za polijetanje Schwarzova zračnog broda na poligonu u Tempelhofu ipak su nastavljeni. Punjenje vodikom je završeno 2. studenoga 1897., a prvi službeni let Schwarzova zračnog broda predviđen je za sljedeći dan, srijedu 3. studenoga 1897. Melanija Schwarz je upravljanje zračnim brodom povjerila Ernstu Jagelsu, mehaničaru bez iskustva u letenju. Ipak, brod uspješno uzlijeće i ubrzano se uzdiže nasuprot vjetru. Odmah se vidjelo da se izvrsno ponaša i da je dobro upravljiv. Popevši se na visinu od 460 m, dolazi do banalnog, ali kobnog kvara, koji je zabrinuo aeronauta. Prvo je ispao pogonski remen s jedne, a zatim i s druge bočne elise. Brodom se po pravcu više nije dalo upravljati, a Jagels je, vjerojatno u panici, krenuo na slijetanje ispuštanjem plina. Zbog pre naglog pražnjenja brod se spuštao prevelikom brzinom pa je pri prizemljenju udario o tlo. Jagels se spasio pravodobnim skokom iz gondole. Let kojim je postignuta zavidna visina i upravljivost i koji je potvrdio uspješnost projekta na žalost je završio nezgodom. Iako je brod tom prilikom tek neznatno oštećen, poslije su zbog udara vjetrova nastala veća oštećenja oplata. Melanija Schwarz je nakon nezgode nastojala ishoditi još jedan javni uzlet, ali nije uspjela.

Izumitelj već izumljene letjelice

Na pokusnim letovima u Tempelhofu bio je bivši njemački general Ferdinand grof Zeppelin (1838.-1917.), koji se također bavio mišlju o gradnji zračnog broda. Zeppelin je pruskoj vladi nudio plan razvoja krutog zračnog broda dvije godine prije Schwarzova, ali je bio odbijen zbog nerazrađenosti ideje. Schwarz je svoj brod već sagradio u Rusiji, a donio

Let Schwarzoplana nad Berlinom 1897. godine, na visini od 400 metara

je i gotove i do pojedinosti razrađene nacрте. Shvativši u kojoj je situaciji projekt Schwarzoplana, Melanija Schwarz vidi jedino rješenje u prodaji suprugova patenta. Nakon uzastopnih pritisaka i novih ponuda, sklapa ugovor o prodaji cjelokupnih nacрта zračnog broda s Zeppelinovim Društvom za promicanje zrakoplovstva iz Stuttgarta. Zeppelin je neko vrijeme naoko poštovao ugovor, no uskoro je objavio uzlet zračnog broda pod svojim imenom. Predve-

čer, 2. srpnja 1900. godine u 20 sati, na Bodenskom jezeru, uzletio je prvi upravljivi zračni brod krute konstrukcije oznake LZ1. Nakon toga nastali su i u Njemačkoj mnogi sporovi: "Prije kratkog vremena smo donijeli vijest, da je između poznatog zrakoplovca grofa Zeppelina i majora Grossa došlo do sukoba, jer je major ustvrdio, da mu se čini, da je sustav Zeppelinova zrakoplova građen po nacrtima Zagrepčanina Davida Schwarzova. Radi tog sukoba izbio je sada na javu pitanje o Schwarzovu zrakoplovu, koji je bio dug 40 metara, a promjer je iznosio 13 i pol metara. Zrakoplovi Schwarzova i Zeppelina su iste konstrukcije. Zeppelin je od jedne tvrtke kupio nacрте Schwarzova zrakoplova, po kojima je izradio svoj zrakoplov, te ga usavršio. Pošto sukob s majorom Grossom nije još završen, to je nade, da će na svijet izaći više zanimljivih stvari. Tako tajnik grofa Zeppelina tvrdi da je Društvo za promicanje zrakoplovstva kupilo cijelu tvornicu, a ne nacрте. U ovom sukobu izići će po svoj prilici na svjetlo kupoprodajni ugovor između društva i tvrtke Berg. Da je taj ugovor u prilog grofu Zeppelinu, to bi ga on već bio iznio, no u ugovoru će po svoj prilici stajati da tvrtka prodaje sve nacрте kao i prava i obaveze zajedno s tvornicom. Prema tome grof Zeppelin je morao udovici D. Schwarzova platiti 10.000 maraka". Ipak, naposljetku David Schwarz, neupitno prvi, pravi i jedini izumitelj zračnog broda krute konstrukcije stjecajem niza okolnosti nepravedno ostaje u sjeni Zeppelina, uglednog, ali očito prevaranta, koji ga je okrutno istisnuo iz povijesti. ■

(kraj)

Vilim II.

Sukob bojnika Grossa, koji je bio također konstruktor dirizabla, a koji će između 1907. i 1913. godine pokrenuti tvrtku za izgradnju zračnih brodova Gross-Benasch, i generala von Zeppelina kulminirao je izjavom: "Grofe Zeppeline, vi se kitite tuđim perjem." Povrijeđeni Zeppelin izaziva ga na dvoboj. Okršaj je spriječio car Vilim II., koji poziva Grossa na razgovor te mu zauvijek zatvara usta vojničkom zapovijeđu: "Ja želim da ovaj izum bude njemački!"

Grof von Zeppelin

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE VEZANE UZ DOMOVINSKI RAT

Oduzimanje oružja TO SR Hrvatske (IV. dio)

Izješće Komande 5. vojne oblasti Kabinetu načelnika Generalštaba OSSFRJ, odnosno načelniku GŠOSSFRJ osobno, koje je pod naslovom "O realizaciji zadataka vezanih za preuzimanje naoružanja i municije TO" 22. svibnja 1990. potpisao načelnik štaba general-pukovnik Andrija Rašeta, govori o rezultatima oduzimanja naoružanja i streljiva TO SR Slovenije i SR Hrvatske:

Po prijemu naređenja od Saveznog sekretara za NO odmah smo sa RŠTO pristupili procenama stanja čuvanja naoružanja i municije TO u SR Hrvatskoj i Rep. Sloveniji, a sa komandama Korpusa proceni mogućnosti prihvata istog i uskladištenja u kompleksima JNA.

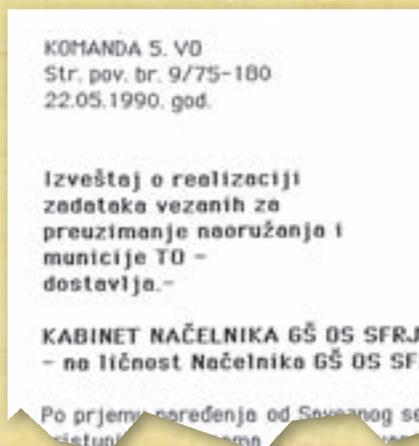
Na bazi izvršenih procena došli smo do sledećih zaključaka:

1. - U SR Hrvatskoj naoružanje i municija čuvali su se u **364** objekta od čega u **178** objekata u okviru kompleksa JNA, a u **186** objekata van vojnih kompleksa. Od 186 objekata van vojnih kompleksa u 109 objekata naoružanje i municiju obezbeđivale su snage TO i SUP-a - putem prijavne, čuvarske ili patrolne službe, a deo je obezbeđen i alarmnim uređajima. U 77 objekata, pretežno radnih organizacija, naoružanje i municiju obezbeđivala je prijavna i čuvarska služba tih radnih organizacija u okviru opšteg obezbeđenja radne organizacije.

2. - U Republici Sloveniji, naoružanje i municija čuvali su se u **314** objekata od čega u **111** objekata u okviru vojnih kompleksa i **203** objekata van vojnih kompleksa. Od 203 objekata van vojnih kompleksa samo 81 objekat je vlasništvo TO već: škola 40; SUP-a 17; radnih organizacija 23 i ostalih 42. Od ovih 203 objekata van vojnih kompleksa, naoružanje i municija obezbeđivani su prijavnim, čuvarskom i patrolnom službom

kod 91 objekta, a kod ostalih 112 nije bilo nikakvog posebno organiziranog fizičkog obezbeđenja.

3.-Ovakav način smeštaja i obezbeđenja naoružanja i municije TO nije obezbeđivao sigurno čuvanje i zaštitu ovih sredstava u objektima van kompleksa JNA koji su imali organizovano fizičko obezbeđenje putem prijavne čuvarske i patrolne službe, a kamoli u objektima koji nisu imali nikakvo obezbeđenje. Ovo tim više što je mali broj objekata bio opremljen savremenijim sredstvima

Dokument u cijelosti pogledajte na: www.hrvatski-vojniki.hr

tehničke zaštite. Ovakvim obezbeđenjem naoružanja i municije TO dovedena je u pitanje sigurnost čuvanja i zaštite posebno od nasrtaja pojedinaca, kriminalaca, a osobito od organizovanih većih grupa. Na sastanku u NŠ komande 5. VO sa NŠ RŠTO iznesen je i njihov zahtev za boljim obezbeđenjem i smeštajem u organizaciji JNA.

4.- U vojnim kompleksima na teritoriji 5. VO, preraspodelom skladišnog i karsarnskog prostora, moguće je, u okvirima zona odgovornosti korpusa, obezbediti potreban prostor za smeštaj i uskladištenje celokupnog naoružanja i municije TO, čime bi se obezbedilo njihovo

sigurno čuvanje uz neznatno povećanje ljudstva za stražarsko obezbeđenje.

Na bazi ovakvih procena, a po prijemu Naređenja Načelnika GŠ OS SFRJ str. pov. br. 19-1 od 14.05. 1990. god. odmah smo pristupili realizaciji istog i obezbedili:

a) u SR Hrvatskoj prihvati i smeštaj celokupnog naoružanja i municije TO u zoni odgovornosti 5. VO, osim naoružanja i municije jednog (1) voda TO u RO "MEGA" Zagreb, zbog odluke Radničkog saveta iste, a u saglasnosti sa RŠTO SRH da radna organizacija obezbedi čuvanje i fizičko obezbeđenje u skladu sa odredbama PS OS.

b) u Republici Sloveniji, naoružanje i municija nisu preuzeti iz (dvanaest) 12 OpŠTO, bataljona TO Kočevska Reka i bataljona TO Kranj (oružje kod vojnih obveznika). Ukupno nije preuzeto **14.420** komada pešadijskog naoružanja i **115** tona municije, nakon intervencije Predsedništva Rep. Slovenije.

Dana **19. 05. 1990.** god., komandant TO Slovenije izdao je naređenje da se objekte u kojima se čuva ovo naoružanje obezbedi fizičkim obezbeđenjem u duhu PS OS, što su ŠTO i realizovali, a kontrola RŠTO Slovenije i ustanovila 20. 05. 1990. god. Pošto se ovo obezbeđenje realizuje mirnodopskim sastavom, problem je ovakvog rešenja za duži period sem u Kočevskoj Reci. Izveštaj po Naređenju str. pov. br. 19-1 od 14. 05. 1990. dostavićemo u naređenom roku.¹ ■

* U sledećem broju novo, dopunjeno izješće od 5. lipnja 1990. o realizaciji zapovijedi načelnika Generalštaba OSSFRJ general-pukovnika Blagoja Adžića od 14. svibnja 1990., o stavljanju pod nadzor JNA oružja TO SR Hrvatske i SR Slovenije.

¹ Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995., Dokumenti, knjiga 1: Oružana pobuna Srba u Hrvatskoj i agresija Oružanih snaga SFRJ i srpskih paravojnih postrojbi na Republiku Hrvatsku 1990.-1991., Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata, Zagreb, 2007., 24-26.

Franjina

Krv i suze
Od Zvonimira,
Do tebe...
Koliko stoljeća ima

SVE ZA HRVATSKU,
HRVATSKU NI ZA ŠTA
Riječ u povijest uklesanu,
U kamenu stijena...

Evangelist po Judi,
Svak je tko ti sudi.
Koliko ih samo ima...
Što bi te zanijekali,
Bez poljubaca predali...

Ali smo te zaključali
U pretinac
Što u nama kuca.
Zaključali smo te
U sva naša srca

Nikola ŠIMIĆ TONIN

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Stančićeva 6, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrvojn@morh.hr

Poziv na izlaganje

Galerija "Zvonimir" prikuplja ponude za izlaganje u 2009. godini. Pozivamo sve djelatnike MORH-a i pripadnike OSRH-a da svoje prijedloge za izložbe dostave do 1. ožujka na adresu Galerije, Bauerova 33, 10 000 Zagreb. Sve prijedloge razmotrit će komisija i najbolje odabrati za realizaciju.

Osoba za kontakt: Zrinka Pillauer Marić, tel. 01/4567-926, fax: 01/4568-394, e-mail: galerija.zvonimir@morh.hr

Izgon zlođuha

Ovih se dana, javljaju mediji, u nekim europskim gradovima pojavljuju plakati s porukom: "Vjerojatno Bog ne postoji. Prestanite se brinuti i uživajte u životu". Ta poruka očituje strah od Boga. Stoga se ljudi ohrabruju da, bez pomisli na Boga, uživaju u životu. Nameće se pitanje, a što je s davlom? Postoji li davao? Može li se i prema sotoni biti bezbrižan? Film Egzorcist, priča o istjerivanju sotone, pobudio je, u svoje vrijeme, veliko zanimanje i pokazao da mnogi ljudi tjeskobno žive u strahu od zlođuha.

Zlo prijeti svakoj ljudskoj sreći. Kad čovjek ne poznaje izvore zla, njegov je život izložen tjeskobi. Tajna zla, mysterium iniquitatis! – govorili su stari. Zlo se ponekad tako očituje da upućuje na nadnaravnu silu. Tada se govori o fenomenu opsjednutosti. Može se pratiti od najstarijih vremena do naših dana. U drevnim religijama čovjek se pokušavao štititi magijom. Biblija u tom pogledu pokazuje krajnju trijeznost. Po biblijskoj objavi čovjek je satkan od duha i tijela i podložan je utjecaju fizičkih i duhovnih sila. Bog je stvoritelj i duhovnog i materijalnog svijeta. Nije nam uvijek jasna narav zla, ali je biblijsko iskustvo sasvim jasno: Bog je jači od svake sile, on je čovjekova zaštita od zla.

U nedjelju 1. veljače evangelje naviješta Isusa u kome se očituje Božja stvaralačka moć. Na početku svoga javnog djelovanja on propovijeda u sinagogi. Susreće čovjeka s nečistim duhom. Isus mu zapovijeda: "Umukni i izidi iz njega!" Nato zloduh napušta čovjeka (Mk 1,25-25). To je prvo Isusovo čudo koje donosi Markovo evangelje. Svi su prisutni u Isusovoj riječi prepoznali Božansku moć. U Isusu progovara stvaralačka Božja riječ. On reče vjetru i oluja se stišava (Mk 4,39). Isus reče gubavcu: "Budi čist!" - i on se čisti. On reče slijepcu neka progleda i on vidi (Lk 18,42). On reče mrtvome neka ustane "i mrtvac se podiže" (Lk 7,15). Isus izriče oprostjenje i ozdravlja dušu. Njegova riječ oslobađa čovjeka od vlasti sotone.

Moć nad zlim silama Isus je, prije uzašašća, darovao svojoj Crkvi. U njegovo će ime vjernici "izganjati zlođuhe" (Mk 16,17-18). To se povijesno obećanje potvrđuje u životu svakog naraštaja. Dijete koje vjeruje, jače je od sotone. Molitvom Anđelu čuvaru katoličko se dijete stavlja pod Božju zaštitu i pobjeđuje zlođuha: "Anđele, čuvaru mili, svojom snagom me zakrili. ... Nek je tebi hvala što me čuvaš mala! Čuvaj me dok živim, da ništa ne skrivim!" Izgonom zlođuha Isus naviješta radost života: ima Boga, jači smo od zlođuha!

Ivan NIMAC

BIBLIOTEKA

Nicholas Murray:
Kafka – biografija,
Naklada Zoro, Zagreb - Sarajevo, 2008.

Neshvaćen tijekom života, u sukobu s ocem, činovničkoga zvanja koje je prezirao i nesretan u vezama sa ženama, Franz Kafka ipak je uspio napisati književna remek-djela čiji junaci, atmosfera i radnje i dandanas intrigiraju čitatelje. Kafka je klasik, u svojim pričama i romanima živ, u pismima zanimljiv, a u dnevnicima i dalje zagonetan.

U najnovijoj biografiji Nicholas Murray istražuje sve te tragove, baš kao i okolnosti koje su ga dovele do svih njegovih postignuća. I danas riječ kafkijanski odzvanja jezom i strahom da stvari koje nam se događaju nikada nećemo do kraja razumjeti, baš kao što to nije uspjelo ni Kafki ni njegovim likovima.

Obilje citiranih izvora, koje ovo djelo svrstava u red ozbiljnih, utemeljenih biografija poput onih Maxa Broda i Klause Wagenbacha, znalcima možda neće otkriti previše novog, ali će zato svakom zainteresiranom čitatelju pružiti pravu riznicu podataka neophodnih za razumijevanje Kafkina djela i mogućnost da duboko zaviri u Kafkino doba, njegove praške, češke i njemačke vizure, obiteljski sklad i razmirice te patnje s činovničkim poslom.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Gomorra (2008.)

- talijanska drama
- trajanje: 135 min
- prema istoimenoj knjizi Roberta Saviana
- režija: Matteo Garrone
- distributer: Continental film

“Želio sam napraviti iskren i vjerodostojan film koji će točno prikazati o čemu se tu zbilja radi jer većina ljudi ima neku iskrivljenu sliku o mafiji” – redatelj Matteo Garrone

Iako se bavi istom temom, *Gomorra* se vrlo razlikuje od tipičnih američkih gangsterskih remek-djela kao što su *Sopranosi* ili *Kumovi*. Ovdje je riječ o udarcu u pleksus od kojeg se zacrni pred očima i još dugo, dugo boli. Ne sjećam se jesam li ikad vidio film kojem naslov toliko pristaje. Knjiga *Gomorra* (zbog koje autora i danas čuva policija na nepoznatom mjestu) brutalno realno opisuje kako napuljska mafija Camorra kontrolira svoje interese. Igrom riječi i slova film je dobio “biblijski” naslov, ali zvao se Gomorra ili Camorra – ime samo govori o kakvom je mjestu za život riječ. Vjerojatno je i Bog, dok je svim gnjevom brisao s lica zemlje Sodomu i Gomoru, mislio na takve ljudske zajednice. Čak i pozitivni i, u biti, dobri likovi u ovome filmu djeluju kao da su zaslužili prijeki sud.

Svijet je *Gomorra* upoznao još u svibnju 2008., kada je u Cannesu osvojio Grand Prix. Nanizao je zatim još nekoliko festivalskih pobjeda, da bi na godišnjoj smotri europskog filma osvojio nagrade u svim kategorijama - za najbolji film, scenarij, režiju i glumca. Na sva ta priznanja treba dodati i veliko iznenađenje, a za mene razočarenje, što nije uvršten među pet kandidata za najbolji strani film na ovogodišnjem Oscaru. Da sam ga vidio prije dva tjedna, kada sam slagao godišnju ljestvicu najboljih filmova, sasvim sigurno bih napisao – *Gomorra* je najbolji film 2008. u svijetu!

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

5. veljače 1994.
Masakr na Markalama

Toga je mirnog i sunčanog dana nova tragedija u BiH zgrozila svijet. Na prepunu sarajevsku tržnicu Markale iznenada je pala srpska granata, koja je usmrtila 69 osoba i više od 200 ranila. Smrtonosni projektil udario je u neku nadstrešnicu, a zatim se rasprsnuo na tisuće ubojitih komadića. “To je crn, užasan dan. Svaka vlada koja podupire embargo na oružje, sudionica je u ovakvim zverstvima”, reagirao je potreseni Alija Izetbegović. Vođa bosanskih Srba Radovan Karadžić nadmašio je lažima sve dotadašnje izjave. Za masakr je optužio “muslimanske snage”, koje su same podmetnule bombu. Kao odgovor na to, NATO je ultimativno zaprijetio zračnim udarima, ako se srpsko topništvo ne povuče u roku od deset dana. Karadžić bi se našao u teškoj škripcu da ga nije spasio dolazak ruskih postrojbi na Pale. Srbi su naposljetku ipak maknuli topove, ali je Sarajevo i dalje ostalo pod opsadom. “Smrtnu su nam kaznu zamijenili doživotnom robijom”, tužio se opkoljeni grad na račun razjedinjene međunarodne zajednice. Nakon toga su pooštrene sankcije prema Jugoslaviji. Četiri dana poslije u Sarajevu je objavljeno primirje, a UN uspostavio zonu isključenja teškog oružja na 20 km oko grada uz NATO-ov ultimatum Srbima. Tijekom opsade koja je trajala tri i pol godine surovu cijenu prljavog rata plaćali su nedužni stanovnici od kojih je, prema mišljenju međunarodnih zdravstvenih stručnjaka, tek svaki peti ostao nenarušena zdravlja. Smatra se da je u granatiranju i od snajpera poginulo oko 10 tisuća Sarajlija, a oko 50 tisuća ih je ozlijeđeno.

30. siječnja 1933. – Hitler dobio mandat za sastavljanje vlade

30. siječnja 1948. – ubijen Mahatma Gandhi

31. siječnja 1968. - TET ofenziva u Vijetnamu

2. veljače 1713. – umro svećenik i ratnik Marko Mesić, osloboditelj Like

4. veljače 1940. – Crvena armija probila frontu u Kareliji, SSSR se domogao dijelova Finske

4. veljače 1992. – pilot Danijel Borović prebjegao MiG-om 21 iz JNA u HV

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Izložba u Galeriji “Zvonimir”

U Galeriji “Zvonimir”, Bauerova 33, u ponedjeljak 2. veljače u 19 sati bit će otvorenje izložbe pod nazivom Zrak, na kojoj 22 umjetnika okupljenih oko Grožnjanskog likovnog kruga izlaže svoje recentne radove. Izložba je organizirana u suradnji s Gradskom galerijom Fonticus iz Grožnjana, a može se razgledati do 18. veljače, radnim danom od 11 do 18 i od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Topnički motorizirani transporter M18 *Hellcat*

Kako je M10 proizveden za uništavanje tenkova preinakom postojećih podvozja tenkova (M4A2), tako je i topnički motorizirani transporter M18 u početku bio dizajniran za istu ulogu. Njegov razvoj započeo je 1942., a prvi primjerci bili su spremni 1943.

U praksi se M18 pokazao iznimno uspješnim u uništavanju tenkova te je dobio naziv *Hellcat*. Premda je bio mnogo manji i upola lakši od M10, bio je daleko brži i nosio je moćniji top. Doista, M18 bio je najbrže gusjenično samohodno vozilo koje je rabljeno u II. svjetskom ratu. Imao je top 76,2 mm (3-in) M1A1 ili M1A2, poslije s plinskom kočnicom na ustima cijevi. Top M1A1 razvijen je od topa rabljenog u M10, ali je imao općenite bolje performanse i bio je postavljen na otvorenom gornjem dijelu kupole. Pojavom je M18 nalikovao tenku te je imao 360 stupnjeva okretnu kupolu, ali njegova je oklopna zaštita bila mnogo manja od zaštite koja se

Zbirka:
Oklopna borbena vozila

Naziv:
Topnički motorizirani transporter M18 *Hellcat*

Mjesto i vrijeme izrade:
SAD, 1943.

mogla očekivati kod tenka. To je M18 olakšavalo veću pokretljivost te udarnu i obrambenu moć. Za pogon se koristio benzinskim motorom sa zračnim hlađenjem zrakoplovnog podrijetla. Smješten ispod zadnjeg dijela oklopa, bio je dovoljno snažan dati M18 izvanredno ubrzanje i pokretljivost. Unutrašnji je prostor bio dovoljno velik za smještaj peteročlane posade i teške strojnice 12,7 mm za blisku borbu i protuzračnu zaštitu.

Unatoč njihovoj uspješnosti, razvojem koncepta protuoklopne borbe, M18-ice postupno su isključivane iz bataljuna za uništavanje tenkova. Od 1945. korištene su u uobičajenim oklopnim formacijama unutar američke vojske kao jurišni topovi te samohodno topništvo.

M18 se proizvodio od lipnja 1943. do listopada 1944. Ukupno je proizvedeno 2507 M18-ica. Na prostor bivše SFRJ, nakon prekida odnosa sa SSSR-om, donirao ih je SAD.

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir, (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Tiskara Zelina d.d., K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009. Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.hismus.hr

Internetska stranica Hrvatskog povijesnog muzeja definitivno ne prati reputaciju svoje ustanove. Naime, u svojim izložbenim prostorima na zagrebačkom Gornjem gradu muzej već desetljećima nudi bogat i zanimljivi fundus, a često priređuje i različite tematske izložbe. No, web stranica je prilično siromašna, što je šteta, jer slične ustanove u inozemstvu na njih vrlo mnogo polažu i to im se sigurno isplati.

Razlog što predstavljamo www.hismus.hr jesu *Pištolji i revolveri*, izložba otvorena 28. siječnja, na kojoj su izloženi primjerci iz zbirke oružja Hrvatskog povijesnog muzeja. Sigurno je da će primjerci različitoga ručnog vatrenog oružja biti zanimljivi većini naših čitatelja. Iz web stranice o izložbi nećete mnogo saznati, no neka vam posjet izložbi bude povod i za posjet muzeju u Matoševoj 9.

D. VLAHOVIĆ

SAVRŠENA PRECIZNOST*

BEAMSHOT
LASER SIGHT & TACTICAL LIGHT SYSTEMS

